

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

වාරියපොල ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් හා වියදම් ගිණුම, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට වාරියපොල ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාශ්‍රවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වර්ථාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් වේතනාන්විත මහභූරිමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සම්ප්‍රදායිත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.
- හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

- (අ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව, ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
වත්කමේ පැවැත්ම ,ආයු කාලය ,වටිනාකම , වත්කමේ ස්වභාවය වැනි කරුණු මත පදනම්ව වත්කම් වර්ගීකරණය කර ගිණුම්ගත කලයුතු වුවත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ ලෙස හඳුනාගත හැකි ද්‍රව්‍ය ස්ථාවර වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	නිවැරදිව ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කිරීම කළ යුතුය.

1.6.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පෙර වර්ෂයට අදාළව ප්‍රතිපූර්ණය නොවූ වැටුප් ප්‍රතිපාදන රු.164480 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් කර නොතිබීම හේතුවෙන් ජංගම වත්කම් ශේෂය එම වටිනාකමින් අඩුවෙන් නිරූපණය විය.	2025 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිවැරදිව ගිණුම් පිළියෙල කළ යුතුය.
(ආ) කටුපොත බහුකාර්ය ගොඩනැගිල්ලේ පුස්තකාලය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දරන ලද රු. 541,518 ක මුදල ප්‍රාග්ධනිත කර නොතිබුණි.	2025 මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රාග්ධන වියදම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඇ) හෙට්ටිගෙදර පෙර පාසල හා කොහානේගම පෙර පාසල යන ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි වටිනාකම තක්සේරු කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් කර නොතිබුණු අතර, එම වත්කම් වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දරණ ලද රු.879,800 ක වියදම ප්‍රාග්ධනිත කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රාග්ධන වියදම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ කර්මාන්ත ණය හිමි උපලේඛනය අනුව ශේෂය රු. 73,786,192 ක් වුවත්, එය රු. 73,149,687 ක් ලෙස රු. 636,505 ක් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	පොදු ලෙජරය තුළනය කිරීමේදී සිදුවූ වරදක් බව කාරුණිකව දන්වා සිටින අතර 2025 මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කර ඇති බව.	නිවැරදිව ගිණුම් පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ණයහිමියන් සඳහා ගෙවීම් වැය ලේඛනය අනුව රු.56,764,440 ක් වුවත්, එය රු.60,617,203 ක් ලෙස රු.3,852,763 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	පොදු ලෙජරයේ වියදම් සටහන් කිරීම සඳහා ප්‍රා.ස.13,14 පදනම් කරගන්නා ලදී. ප්‍රා.ස.13,14 සැකසීම සඳහා ගෙවීම් මුදල් පොත පාදක කර ගත් අතර මාසිකව ආදායම් වියදම් ප්‍රා.ස වාර්තා 10 ප්‍රධාන මුදල් පොතට සමාන කිරීම නිසා මෙම වෙනස්කම සිදුවී ඇති බව.	නිවැරදිව ගිණුම් පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අයවැය යෝජනා මගින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කළ එහෙත් ක්‍රියාත්මක නොකළ ව්‍යාපෘති 6 කට අදාළව ඇස්තමේන්තු කළ මුදල රු. 1,126,474 ක් ණයහිමි ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	ආණ්ඩුකාර අනුමැතිය ලැබී නොමැති බැවින් ක්‍රියාත්මක කර නැති බව .	ගණුදෙනුවක් සිදු වූ පසුව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

- (උ) පෙර වර්ෂයේ කර්මාන්ත ණයගැති තුළ තිබුණු අත්වැරදීමකින් 2023 වර්ෂයේ ගිණුමට නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ද අය නොවූ ඇතුළත් කර ඇති නමුත් 2024 වර්ෂයේ යුතුය. රු.682,570 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ණයගැති ශේෂයට ඇතුළත් නොකළ බව. දෙසැම්බර් 31 දිනට ණය ගැති ශේෂයෙන් අත්හැරී තිබුණි.
- (ඌ) ණය හිමියකු බව නිවැරදිව නිශ්චය කිරීමකින් 2025 වර්ෂයේ සිට මූල්‍ය ප්‍රකාශන කර්මාන්ත ණය හිමියන් තොරව 2023 වර්ෂයේ කර්මාන්ත 08 ක් පිළියෙළ කිරීමේ දී නිශ්චිතව හඳුනා නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ සඳහා රු.2,174,656 ද 2022 වර්ෂයේ ගන්නා ණය හිමියන් පමණක් මූල්‍ය යුතුය. කර්මාන්ත 02ක් සඳහා රු.17,448,358 ක් ද ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කරන අතර සිදු වූ වරද 2025 මූල්‍ය වශයෙන් එකතුව රු.19,623,014 ක් වූ ඉටු ප්‍රකාශන තුළින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු නොකළ කර්මාන්ත 10ක් කර්මාන්ත ණය හිමි කරන බව. ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

1.7 අනුකූල නොවීම

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි අනුකූල නොවීම ආදියට යොමුව	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1987 අංක 15 දරණ ප්‍රාදේශීය සභා පනත 134 වගන්තිය	පළාත් පාලන ආයතනය සඳහා උපරිම වරිපනම් බදු ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීම පිණිස දියුණු කළ ප්‍රදේශ ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී දියුණුකළ ප්‍රදේශ ප්‍රකාශයට පත්කිරීමට කටයුතු කරන බව.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය මු.රෙ.571	වටිනාකම රු. 499,527 ක් වූ වසර 02 ක කාලය ඉක්ම වූ තැන්පතු 43 ක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.	මුදල් කමිටු අනුමැතිය ලබාගෙන එම මුදල් සභා ආදායමට බැර කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බව.
(ඇ) 1988 ප්‍රාදේශීය සභා (මූල්‍ය හා පරිපාලන) රීති	218 රීතිය	වාර්ෂික ඉඩම් ගොඩනැගිලි ඇතුළු ස්ථාවර වත්කම් සමීක්ෂණයක් සිදු කර නොතිබුණි.
	විගණන අවස්ථාව වන විට ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි ඇතුළු ස්ථාවර වත්කම් සමීක්ෂණයක් සිදුකරමින් පැවති බවත් එය කඩිනමින් අවසන් කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රාදේශීය සභා (මූල්‍ය හා පරිපාලන) රීති ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.153,859,740 ක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපිත ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන ආදායම ඉක්මවූ වියදම රු.13,317,548 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සභා ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

	ආදායම් ප්‍රභවය	2024 වර්ෂය				2023 වර්ෂය				දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
		ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම්	බිල් කළ ආදායම්	රැස් කළ ආදායම්	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම්	බිල් කළ ආදායම්	රැස් කළ ආදායම්	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	
		රු.000.	රු.000.	රු.000.	රු.000.	රු.000.	රු.000.	රු.000.	රු.000.	
(i)	වරිපනම් හා බදු	12,110	10,066	6,243	3,822	10,423	9,128	6,873	2,254	
(ii)	කුලී	26,653	16,915	16,733	182	31,462	13,344	13,204	140	
(iii)	බලපත්‍ර ගාස්තු	2,253	395	393	2	2,205	2,348	2,348	0	
(iv)	වෙනත් ආදායම්	123,865	208,967	40,832	168,134	134,540	50,656	131,158	0	
	එකතුව	164,881	236,343	64,201	172,140	178,630	75,476	153,583	2,394	

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්ය සාධනය

සභාවේ ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්ය සාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ බිල්කළ ආදායම රුපියල් මිලියන 236.34 ක් වුවද, ඉකුත් වර්ෂයේ හිඟ ආදායම ද ඇතුළුව රැස්කළ ආදායම රු.මිලියන 64.2 ක් වීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 172.1 ක හිඟ ශේෂයක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අය විය යුතුව පැවතුණි.	අදහස් දක්වා නොමැත.	නිර්දේශය හිඟ ආදායම් රැස් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ රැස් කිරීමට අපේක්ෂිත ආදායම රු. මිලියන 164.8 ක් වුවත් රු. මිලියන 236.3 ක් බිල් කර තිබුණි. ඒ අනුව ඇස්තමේන්තුගත කළ ආදායමට වඩා රු. මිලියන 71.5 ක් හෙවත් සියයට 43 ක් වැඩියෙන් බිල් කර තිබුණි.	අදහස් දක්වා නොමැත.	තාත්වික පදනමකින් ඇස්තමේන්තු පිළියෙළ කළ යුතුය.

(ඇ) වරිපනම් හා බදු

- (i) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු වරිපනම් හිඟ ශේෂය වූ රු.3,947,226 කින් සියයට 54 ක් 2023 වර්ෂයට පෙර සිට පැවත එන හිඟ ශේෂ වූ අතර එම හිඟ වරිපනම් අයකර ගැනීමට සභාව කටයුතු කර නොතිබුණි. වර්ෂයේ දී හිඟ 2024 හිඟ වරිපනම් අයකර ආදායම් රැස් කිරීම සඳහා ගැනීමට කටයුතු කළ ජංගම වැඩසටහන් හා යුතුය. දේපළ තහනම් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ බව.
- (ii) සභාව වරිපනම් අයකරන මුළු වරිපනම් ඒකක සංඛ්‍යාව 4698 ක් වූ අතර ඒකක 1782 කින් හිඟ වරිපනම් ගෙවිය යුතුව තිබුණි. අදහස් දක්වා නොමැත. හිඟ ශේෂ කඩිනමින් අයකර ගත යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විහරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කර්තව්‍යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

3.1 පනතින් පවරා ඇති කාර්යයන් ඉටු කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 126 වගන්තිය යටතේ ප්‍රධාන කාරණා 30 ක් ඉටු කිරීම සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා පැනවිය හැකිව තිබුණු නමුත් 2024 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් කාරණා 01 ක් සම්බන්ධයෙන් අතුරු ව්‍යවස්ථා පනවා ගෙන තිබුණි. එය විධිමත් පරිදි අනුමත කර ගැසට් කර තිබේද යන්න පිළිබඳ තහවුරුවක් සභාව සතුව නොවුණි.	අවශ්‍යතාවය අනුව ඉදිරියේදී අතුරු ව්‍යවස්ථා පනවා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු කරන බව.	සභාවේ කටයුතු ආවරණය වන පරිදි අතුරු ව්‍යවස්ථා පනවා ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

3.2 කළමනාකරණ අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වසර 05 කට වඩා පැරණි රු.738,444 ක හිඟ බදු ශේෂයක් අයකර ගැනීමට හා රු.1,677,345 ක් වූ වසර 05 කට වඩා පැරණි ගෙවිය යුතු ශේෂ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	වසර ඉක්මවූ ටෙන්ඩර් හා ගිවිසුම් 5 ඇප තැම්පත් නිරවුල් කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇති බව.	ගෙවිය යුතු ශේෂ නිරවුල් කිරීමටත් ලැබිය යුතු ශේෂ අයකර ගැනීමටත් කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සභාව විසින් විවිධ හේතු මත ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද ගොඩනැගිලි අයදුම්පත් සම්බන්ධයෙන් පසු විපරම් කටයුතු සිදුකර එම ඉදිකිරීම් සිදුකර තිබේ ද නැද්ද යන්න සොයා බැලීමට උචිත වැඩපිළිවෙලක් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.	ප්‍රතික්ෂේප කරන ගොඩනැගිලි අයදුම්පත් සම්බන්ධයෙන් පසුවිපරම් කටයුතු සිදුකිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු ඉදිරියේදී සිදුකරන බව.	පසු විපරම් කටයුතු සිදුකර ක්‍රියාවලිය විධිමත්ව කළ යුතුය.

- (ඇ) සභාව සතු ජීව වායු ඒකකය 2021 ජීව වායු ඒකකය ප්‍රතිසංස්කරණය වත්කම් ඵලදායීව වර්ෂයෙන් පසු අක්‍රිය තත්ත්වයේ පවතින කර ගැනීම සඳහා පුහුණු උපයෝජනය කළ යුතුය. බවත් එම ඒකකය අළුත්වැඩියා කර ඵලදායී නිලධාරියෙකුගේ සහය අවශ්‍ය අතර ලෙස භාවිතා කිරීම සඳහා සභාවේ අවධානය ඒ සඳහා පළාත් පාලන යොමු වී නොමැති බවත් නිරීක්ෂණය විය. දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලිඛිතව සභාය ඉල්ලා ඇති බව.

3.3 නිෂ්කායර් හෝ උන උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	රු.5,310,070 ක වියදමක් දරා නිමකර තිබුණු පාදෙණිය ගිමන්හල කඩ කාමර 08, කොන්ක්‍රීට් නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතියේ උපකරණ, කටුපොත බහුකාර්ය ගොඩනැගිල්ලේ කඩකාමර සහ වාරියපොල නව පොදු වෙළඳ සංකීර්ණය යන වත්කම් සමාලෝචිත වර්ෂය වන විටත් නිශ්කාර්යව පැවතුණි.	මේ වන විට කටුපොත බහුකාර්ය ගොඩනැගිල්ලේ කඩකාමර ටෙන්ඩර් කිරීමේ කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බවත් කොන්ක්‍රීට් නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතියේ උපකරණ අක්‍රිය තත්ත්වයේ පවතින බැවින් වෙන්දේසි කිරීම සඳහා කටයුතු සිදුකරමින් පවතින බව.	වත්කම් ඵලදායීව උපයෝජනය කළ යුතුය.
(ආ)	අයිතිය පවරා නොගත් ඉඩමක සභාව විසින් කඩ කාමර ඉදිකර 2018 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා රු.916,689 ක් බදු කුලී ගෙවා තිබුණි.	පාදෙණිය ගිමන්හල, අනුරාධපුර වන්දනාවේ යන බැතිමතුන් උදෙසා විඩා නිවාගැනීමට හැකි ස්ථානයක් ලෙස ඉදිකර ඇති අතර වර්ෂ 10ක කාලයකට බදු ගිවිසුමක් මත ගිවිසුම් ගත වී එහි ඉදිකිරීම් කටයුතු කර ඇත. නගර මධ්‍යයේ ඊට සුදුසු ඉඩමක් නොමැති බැවින් පාදෙණිය රජමහා විහාරයට අයත් මෙම ඉඩම තෝරාගෙන වැඩි දියුණු කර ඇති බව.	ඉඩමෙහි අයිතිය නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.4 වත්කම් කළමනාකරණය

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සභාව සතු ඉඩම් විධිමත් පරිදි සමීක්ෂණය සිදු කර ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි හඳුනා ගැනීමටත්, ඒවායේ භෞතික පැවැත්ම තහවුරු වන පරිදි වැට මායිම් යෙදීමටත් කටයුතු නොතිබුණි.	සභාව සතු ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි සම්බන්ධ සමීක්ෂණයක් සිදු කරමින් පවතින බව.	වත්කම්වල ආරක්ෂාව නිසි පරිදි තහවුරු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ)	සභාව සතු ඉඩම්, ගොඩනැගිලි හා සුසාන භූමි ඒකක 143 ක් පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	මෙම ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි පවරා ගැනීම සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය වෙත ඉල්ලීම් සිදුකර වරින්වර විමසීම් කලද පවරා දීමේ කටයුතු මෙතෙක් සිදුකර නොමැති බව.	වත්කම් වල අයිතිය සභාව වෙත පවරා ගත යුතුය.

- (ඇ) සභා බල ප්‍රදේශයේ පිහිටි පොදු ලිං පොදු ලිං අයිතිය පවරා ගැනීමේ වත්කම් වල අයිතිය සභාව සංඛ්‍යාව 329 ක් වූ නමුත් සභාවට කටයුතු සිදුකරමින් පවතින බව . වෙන පවරා ගත යුතුය. හිමිකාරීත්වය පවරා තිබූ පොදු ලිං සංඛ්‍යාව 85 ක් පමණි.

3.5 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
එකතු වටිනාකම රු.මිලියන 32 ක් වූ කර්මාන්ත 08 ක වැඩ සමාලෝචිත වර්ෂය තුල ආරම්භ කර නොතිබුණි.	කර්මාන්ත 02 ක් මේ වන විට ආරම්භ කර ඇති අතර, කර්මාන්ත 04 ක වැඩ ආරම්භ කර හෝ නොමැති බව.	මෙම කර්මාන්ත කඩිනමින් නිම කල යුතුය.

3.6 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) (i) සභාවේ අනුමත කාර්යමණ්ඩලය ඉක්මවා සේවකයින් 54 ක් සේවයේ යොදවා තිබුණු අතර ඒ තුළ ඇතුළත් අනියම්, ආදේශක, කොන්ත්‍රාත් හෝ දෛනික දීමනා පදනම යටතේ බඳවා ගත් සේවකයින් 15 ක් වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වැටුප් හා දීමනා ලෙස රු.1,140,150 ගෙවීම් කර තිබුණි.	පළාත් පාලන දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය මණ්ඩලයට අයත් මෙම ආයතනයට අනුයුක්ත කර ඇති සංවර්ධන නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව 37කි. රා.ප.වක්‍රලේඛ 25/2014 යටතේ බඳවාගෙන ඇති තවමත් කළමණාකරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමත නොවූ තනතුරු සංඛ්‍යාව 17 කි.ඒ අනුව මුළු අතිරික්තය 54 ක් විය.	සේවා අවශ්‍යතාවය අනුව අනුමැතියක් සහිතව බඳවා ගැනීම සිදු කළ යුතුය.
(ii) රාජ්‍ය පරිපාලන වක්‍රලේඛ අංක 25/2014 යටතේ බඳවා ගෙන නියමිත තනතුරුවලට අදාළ රාජකාරිවලට අනුයුක්ත නොකර කාර්යාල කටයුතු වල සේවකයින් 05 ක් යොදවා තිබුණු අතර කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියකින් තොරව සේවකයින් 22 ක් බඳවා ගෙන තිබුණි.	රා.ප.වක්‍රලේඛ 25/2014 යටතේ බඳවාගත් සේවකයින් 05 දෙනා සේවා අවශ්‍යතාවය මත ඔවුන්ගේ සුදුසුකම් හා පලපුරුද්ද සලකා බලා කාර්යාල කටයුතු සඳහා යොදාගත් බව හා වක්‍රලේඛය යටතේ බඳවාගත් සේවකයින් සියලු දෙනා මේවන විට ස්ථිර කර ඇති බව.	සේවා අවශ්‍යතාවය අනුව අනුමැතියක් සහිතව බඳවා ගැනීම සිදු කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය

ආදායම් විෂයන් 04 ක ඇස්තමේන්තුගත හා සත්‍ය ආදායම් අතර සියයට 15 සිට 160 දක්වා විචලනයක් ද වියදම් විෂයන් 07 ක ඇස්තමේන්තුගත හා සත්‍ය වියදම් අතර සියයට 20 සිට සියයට 221 දක්වා විචලනයක් ද පැවතුණි. ඒ අනුව අයවැය ලේඛණය ඵලදායී කලමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස භාවිතා කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

ඉදිරියේදී ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමේදී මෙම හේතු සලකා බලා අයවැය සකස්කිරීමට කටයුතු කරන බව .

නිදේර්ශය

තාත්වික පදනමකින් ඇස්තමේන්තු පිළියල කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.